

„Do wiecznego spania śmierć duszę wygania”

Rozmowa Agnieszki Kostrzewy z Martą Domachowską z Działu Edukacji MET, która opowiada o tradycjach związanych z przygotowaniami do „wiecznego spania”. Etnolożka wyjaśnia, jakie przekonania dotyczące śmierci w kulturach tradycyjnych sprawiają, że jest ona ważnym wydarzeniem dla całej społeczności. Na ich podstawie wymienione zostają różne formy łączności ze zmarłymi, którzy mają nie kończyć istnienia w momencie śmierci, ale przechodzić do innej rzeczywistości, a stamtąd – wpływać na losy żywych. Dzięki rozmowie można zapoznać się z praktykami mającymi na celu pomoc umierającemu w dokonaniu życia oraz z powszechnymi na terenie Polski zwyczajami funeralnymi. Przywołane zostają trzy przykłady zgromadzeń, w tym „Puste noce”, czyli czuwanie przy ciele zmarłej osoby w jej domu oraz „lamenty pogrzebowe”, odprawiane po śmierci członka społeczności wiejskiej. Jako ostatnia omówiona zostaje tradycja „Bożych obiadów” czyli wspominania zmarłych połączonego z rodzajem uczty, stanowiąca pomost pomiędzy współczesnymi formami modlitewno-śpiewnego czuwania w intencji zmarłych i przedchrześcijańską „strawą” ku czci przodków.

W rozmowie wykorzystano:

Nagrania archiwalne z Archiwum Folkloru MET (śpiewają Bernadeta Ohandel, Prakseda Netman i Ildefons Bublitz ze wsi Sucha, gm. lubiewo, woj. kujawsko-pomorskie, nagr. 30 maja 1991 r.)
Słowa pieśni "Wszystkie gospodynie wyganiają świnię" za Śląska Biblioteka Cyfrowa
<https://sbc.org.pl/dlibra/publication/401447/edition/378278/content> - dostęp 6.05.2021 r.
Fragment pracy A. Chętnik, "Kurpie", Kraków 1924.